

ДЮСИЈЕ
СТУДИЈА
СТР до В2
011/242 2298
СМУК

300 komada 300g SJAJNA PLASTIKA

Vesna Čorić

NAKNADA ŠTETE PRED EVROPSKIM NADNACIONALNIM SUDOVIMA

NAKNADA ŠTETE PRED EVROPSKIM NADNACIONALNIM SUDOVIMA

ISBN 978-86-80186-25-2

Vesna Čorić

Institut za uporedno pravo

SADRŽAJ

PREGLED SADRŽAJA	7
NAPOMENA AUTORA	9
SPISAK SKRAĆENICA (<i>po abecednom redu</i>)	11
Poglavlje I	
OPŠTE NAPOMENE O MEĐUNARODNIM REŽIMIMA	
NAKNADE ŠTETE.....	15
1. Nadnacionalnost i supsidijarnost kao zajednička obeležja Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde Evropske unije	17
2. Ograničenja režima naknade štete pred međunarodnim sudskim telima.....	20
Poglavlje II	
NAKNADA ŠTETE PRED SUDOM PRAVDE EVROPSKE UNIJE	25
1. Procesnopravna sredstva za naknadu štete u sudskom poretku Evropske unije	26
1.1. Procesnopravna sredstva za naknadu štete prouzrokovane od strane države članice	26
1.2. Procesnopravna sredstva za naknadu štete prouzrokovane od strane Evropske unije	27
2. Uslovi za vanugovornu odgovornost Evropske unije.....	29
2.1. Materijalnopravni uslovi za vanugovornu odgovornost za štetu.....	31
2.1.1. Prvi materijalnopravni uslov: nezakonitost mere	31
2.1.1.1. „Mera“ koja je podobna da dovede do odgovornosti za štetu	32
2.1.1.2. „Nezakonitost“ koja se zahteva u pogledu određene mere	34
2.1.1.2.1. Prvi element nezakonitosti: povreda propisa kojim se dodeljuju prava pojedincima	35
2.1.1.2.2. Drugi element nezakonitosti: povreda norme više pravne snage.....	35
2.1.1.2.3. Treći element nezakonitosti: postojanje dovoljno ozbiljne povrede	37

2.1.1.2.3.1. Prva etapa: dovoljno ozbiljna povreda u svetlu predmeta <i>Šopenšted</i>	37
2.1.1.2.3.2. Druga etapa: dovoljno ozbiljna povreda u svetlu predmeta <i>Bajersš HNL</i>	37
2.1.1.2.3.3. Treća etapa: dovoljno ozbiljna povreda koju prouzrokuju države članice povredom prava Evropske unije.	39
2.1.1.2.3.4. Četvrta etapa: dovoljno ozbiljna povreda u svetlu predmeta <i>Bergaderm</i>	42
2.1.2. Drugi materijalnopravni uslov: postojanje štete	45
2.1.3. Treći materijalnopravni uslov: postojanje uzročno-posledične veze.	49
2.1.3.1. Složene i nedovoljno usklađene formulacije uzročnosti	50
2.1.3.2. Utvrđivanje da li je u pojedinom slučaju nastupio prekid uzročnog toka	51
2.1.3.3. Utvrđivanje postojanja dovoljne bliskosti između akta i nastale štete.	52
2.2. Procesnopravni uslovi za vanugovornu odgovornost za štetu	53
2.2.1. Legitimacija za podnošenje tužbe	53
2.2.2. Zahtev za postojanjem prethodne odluke kojom se predmetni pravni akt oglašava ništavim.	54
2.2.3. Blagovremenost tužbe	55
2.2.4. Procesnopravni uslovi koji se tiču sadržine tužbe	57
3. Specifičnost postupka za naknadu štete i režima izvršenja presuda kojima se o njoj odlučuje	58
4. Doprinos razvoja prakse Suda pravde Evropske unije ostvarivanju zaštite ljudskih prava u Evropi	59
 Poglavlje III	
NAKNADA ŠTETE PRED EVROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA.	69
1. Procesnopravna sredstva za naknadu štete u sudskom poretku uspostavljenom Evropskom konvencijom o ljudskim pravima	70
1.1. Procesnopravna sredstva za ostvarivanje prava na naknadu štete koja su raspoloživa pred nacionalnim sudovima	72
1.2. Procesnopravna sredstva za ostvarivanje prava na naknadu štete koja su raspoloživa pred Evropskim sudom za ljudska prava	76
2. Uslovi za odgovornost države ugovornice za štetu prouzrokovanu povredom Evropske konvencije o ljudskim pravima.	80
2.1. Materijalnopravni uslovi za odgovornost za štetu	82

2.1.1. Prvi materijalnopравни uslov: postojanje povrede ljudskih prava garantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima . . .	82
2.1.2. Drugi materijalnopравни uslov: postojanje štete	85
2.1.2.1. Pojam pravičnog zadovoljenja u sistemu ustanovljenom Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njegova evolucija.	85
2.1.2.1.1. Prvobitno shvatanje koncepta pravičnog zadovoljenja	88
2.1.2.1.2. Novije shvatanje koncepta pravičnog zadovoljenja	89
2.1.2.2. Vrste i karakteristike šteta u pogledu kojih naknadu dosuđuje Evropski sud za ljudska prava	91
2.1.2.2.1. Naknada materijalne štete	91
2.1.2.2.2. Naknada nematerijalne štete	93
2.1.3. Treći materijalnopравни uslov: postojanje uzročno-posledične veze.	96
2.1.3.1. Specifičnosti prilikom utvrđivanja postojanja uzročno-posledične veze	97
2.1.3.2. Nedostaci u sudskom pristupu prilikom utvrđivanja uzročnosti.	98
2.1.3.2.1. Neusklađen pristup prilikom odlučivanja o proceduralnim povredama Evropske konvencije o ljudskim pravima	99
2.1.3.2.2. Neusklađen pristup prilikom tumačenja „neposrednosti“ uzročno-posledične veze	100
2.1.3.2.3. Nedosledna primena formulacije „gubitak ostvarivih mogućnosti“	101
2.2. Procesnopравни uslovi za odgovornost za štetu	103
2.2.1. Opšti procesnopравни uslovi za odgovornost za štetu	103
2.2.1.1. Anonimnost i istovetnost predstavke	104
2.2.1.2. Zloupotreba prava na predstavku	104
2.2.1.3. Blagovremenost predstavke i prethodna iscrpljenost unutrašnjih pravnih lekova	105
2.2.1.4. Procesnopравни uslov koji se odnosi na formu i sadržinu predstavke	106
2.2.1.5. Legitimacija za podnošenje pojedinačne predstavke	107
2.2.2. Posebni procesnopравни uslovi za odgovornost za štetu	112
3. Specifičnosti postupka za naknadu štete i režima izvršenja presuda kojima se o njoj odlučuje	113
4. Doprinos razvoja prakse Evropskog suda za ljudska prava ostvarivanju zaštite ljudskih prava u Evropi	115

Poglavlje IV	
NA PUTU IZGRADNJE TRANSPARENTNIJIH I USKLAĐENIJIH REŽIMA NAKNADE ŠTETE	123
1. Sličnosti i razlike u pogledu domašaja prava na naknadu štete.....	123
2. Sličnosti i razlike u pogledu materijalnopravnih uslova za odgovornost za štetu	125
3. Sličnosti i razlike u pogledu procesnopravnih uslova za odgovornost za štetu	126
4. Sličnosti i razlike između naknada koje sudovi dosuđuju i režima izvršenja.....	129
5. Sličnosti i razlike u pogledu obeležja supsidijarnosti i nadnacionalnosti	131
6. Mogući pravci daljeg približavanja.....	131
LITERATURA (<i>po abecednom redu</i>)	135
PRAVNI IZVORI (<i>po hronološkom redu</i>)	143
Prilog 1	
ODABRANE ODREDBE IZ EVROPSKE KONVENCIJE O LJUDSKIM PRAVIMA	153
Prilog 2	
ODABRANE ODREDBE IZ UGOVORA O FUNKCIONISANJU EVROPSKE UNIJE.....	157
Prilog 3	
ODABRANE ODREDBE IZ POSLOVNIKA EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA	159
Prilog 4	
ODABRANE ODREDBE IZ POSLOVNIKA SUDA PRAVDE EVROPSKE UNIJE.....	169